

Askerî hastaneler ile hastane gibi kullanılacak revirlerde hastaların beslenme ve bakımları hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 24/XII/1934 Sayı : 2888)

No.
2615

Kabul tarihi
15 - XII - 1934

BİRİNCİ MADDE — Askerî hastaneler ile hastane gibi kullanılacak revirlerde hastalar üç derece üzerinden ve bir de ayrı rejimler ile beslenir. Tabibin tabelelerine «O» işareti koyduğu hastalara hiç bir şey verilmez.

İKİNCİ MADDE — Derecelere göre tayınlar aşağıda yazılmış ve müteferrika cetveli ayrıca bağlanmıştır.

A - Derece - 1 :

Süt 1/2 litre,

Şeker 50 gram,

Çorbalık 70 gram, yahud lâpa veya bulamaçlık 90 gram,

(Çorbalık, lâpa veya bulamaçlık pirinç ve şehriye ile buğday, yulaf, mercimek, nohut, bezelye, bakla unları ve benzerleridir.)

Koyun eti 150 gram,

Tuz 15 gram.

(Et, uzun müddet kaynatılarak et suyu çıkarmak içindir; kalan posa başka iştihkaka verilemez).

Tabibin buyuruğı ile çorba yerine 200 gram limonata, yahud portakal, vişne, nar, demirhindi şerbetleri veya benzerleri ve süt ile şeker yerine mahallebi, sütlâc veya voğurd verilebilir.

Bu dereceye katılabilecek yiyecekler:

Müteferrika cetvelindeki yiyecek ve içeceklerden son kertesinedek ikisi, veya son kertesinin yarısına dek dördü, yahud son kertesinden birile, son kertesinin yarısına dek ikisi verilebilir.

Bu derecedeki çorba, lâpa veya bulamac yahud bunların yerine konulabilen şerbetler verilmez ise müteferrika cetvelindekilerden son kertesinedek üçü veya son kertesinin yarısına dek altısı veya son kertesinedek ikisi ile son kertesinin yarısına dek başka, ikisi yahud son kertesinedek biri ile son kertesinin yarısına dek dördü birlikte verilebilir.

B - Derece - 2 :

Ekmek 300 gram,

Süt 1/4 litre,

Şeker 50 gram,

Çay 1 gram,

Koyun eti 300 gram,

Sadeyağ 40 gram,

Zeytinyağlı yemek yedirileceği gün sadeyağ yerine 40 gram zeytinyağı verilir ve etin sebze için olan 100 gramı verilmez.

Taze sebze veya patates 300 gram (Taze bamyaya 100 gram verilir), yahud fasulye ve nohud gibi kuru sebze 100 gram (Kuru bamyaya 25 gram verilir),

Taze domates 100 gram; yahud domates salçası 20 gram,

Soğan 40 gram,

Tuz 20 gram,

Tabibin buyuruğu ile çay yerine ıhlamur verilebilir.

Bu dereceye katılabilecek yiyecekler:

Müteferrika cetvelindekilerden son kertesindeki biri yahud son kertesinin yarısı-
nadek ikisi verilebilir.

C - Derece - 3 :

Çorbalık 30 gram,

Ekmek 600 gram,

Çay 2 gram,

Şeker 50 gram,

Koyuneti 350 gram,

Pirine 150 gram,

Sadeyağ 70 gram,

Zeytinyağlı yemek yedirileceği gün sadeyağın 40 gramı yerine 40 gram zeytin-
yağı verilir. Etin sebze için olan 100 gramı verilmez. Sadeyağın 30 gramı pilâv
içindir.

Taze sebze veya patates 300 gram (Taze banyu 100 gram verilir), Yahud fasulye
ve nohud gibi kuru sebze 100 gram (Kuru banyu 25 gram verilir),

Taze domates 100 gram, yahud domates salçası 20 gram,

Soğan 40 gram,

Tuz 20 gram,

Tabibin buyuruğu ile çay yerine ıhlamur verilebilir.

Bu dereceye müteferrikadan verilmez; ancak haftada iki gün mahallebi, sutlâç,
helva, komposto gibi bir tatlı veya yoğurt, yahud kavun, karpuz, elma ve armut gibi
bir yemiş verilir.

Üçüncü derece yemekleri, hastanelerce tertib edilecek listelere göre tabldot ola-
rak verilir.

Ç - Ayrı rejimler:

Derecelerden yemeleri uymayıb hastalıkları icabı büsbütün başka türlü beslen-
meleri lâzımgelen hastalar için tabibin ayrıca tayin edeceği nevi ve miktarlarda
yiyecek ve içecekler baştabibin hasta tabelesi üzerinde tasdikile verilir.

D - Yemeklerin ve müteferrika olarak verileceklerin pişirilmesi, hazırlanması
ve değişiklik ve nefaset temini için kullanılması lâzımgelen un, yumurta, peynir
ve maydanoz gibi harçlar mutbak tabelesinde gösterilerek ayrıca çıkarılır.

Hastanelerde hasta başına bir buçuk litre hesabile sihhî vasıflarda içme suyu
tedarik edilerek verilir.

Sigara içen hastalara tabibin yazdığı sayıda sigara verilir.

Bir hastaya francıla verilir ise, ayrıca ekmek verilmez. Tavuk, balık veya ka-
raciğer verilince yemeklik et verilmez. Yalnız etsuyu ile sebzenin eti vardır. Ma-
karna, bulgur, kuskus veya börek verilirse pilâv verilmez.

ÜÇÜNCÜ MADDE —

A - Hastanelerin her yeri, genişliğine ve yapılışına göre, ışıklanmasına yetecek
sayıda, lâmbalar ile aydınlatılır.

B - Hasta koğuşları ve lâburatuarları + 20: + 24 ve ameliyathanelerle pansu-
man odaları + 25: + 30 santigrat derecesi sıcaklığında olmak üzere yılın serin ve so-
ğuk günlerinde ve tabibin istediği gibi ısıtılır.

C - Arıtma - Hastanenin koğuşları ve her yeri ile hastaların esyası ve bütün malzeme lüzumu olan nesnelere ile arıtılır. Sinek, tahta kurusu ve benzerleri buna yarıyan maddeler ile öldürülür.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Birinci teşrin 1288 tarihli idare nizamnamesinin hastaneler için yazılı bendi ile 1 - V - 1930 tarih ve 1603 numaralı kanun kaldırılmıştır.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanun üç ay sonra yürütülür.

ALTINCI MADDE — Bu kanunu yürütmek işi Millî Müdafaa vekiline verilmiştir.

19 kânunuevvel 1934

Müteferrika olarak verilecek yiyecek ve içecekler

	Bir günlük		Bir günlüğün son kertesini	
Ayran	300	gr.	$\times 2 = 600$	gr. (Bir porsiyon için yoğurt 50 gr. dir.)
Bal	50	»	$\times 2 = 100$	»
Balık	160	»	$\times 2 = 320$	»
Beyin	1	tane	$\times 2 = 2$	tane
Bisküvi	25	gr.	$\times 4 = 100$	gr.
Böbrek	2	tane	$\times 2 = 4$	tane
Çavdar ekmeği	25	gr.	$\times 4 = 100$	gr.
Elmasiye	1	pors.	$\times 4 = 4$	Pors. (Bir porsiyon: Jelâtin 10, şeker 30, gülsuyu 5 gr. ile su 300 gr. veya meyva suyu 300 gr.)
Erişte	50	gr.	$\times 4 = 200$	gr.
Et	250	»	$\times 2 = 500$	» (Et suyu için)
Francala	150	»	$\times 4 = 600$	»
Gevrek	25	»	$\times 4 = 100$	»
Glüten ekmeği	25	»	$\times 4 = 100$	»
Hoşaf	1	pors.	$\times 2 = 2$	Pors. (Bir porsiyon: yağ yemiş 200 gr. şeker 60 gr. yahud kuru yemiş 60 gr. şeker 30 gr.)
İrmik	50	gr.	$\times 4 = 200$	gr.
İrmik helvası	1	pors.	$\times 2 = 2$	Pors. (Bir porsiyon: irmik 100 gr. sade yağ 30 gr. şeker 50 gr. fıstık 4 gr.)
Karaciğer	150	gr.	$\times 2 = 300$	gr.
Kakao	10	»	$\times 2 = 20$	»
Kahve	5	»	$\times 2 = 10$	»
Kaymak	60	»	$\times 4 = 240$	»
Krema	1	pors.	$\times 2 = 2$	Pors. (Bir porsiyon: süt 300 gr., yumurta 1 tane, şeker 15 gr.)

Bir günlük

Bir günlüğün son kertesı

Kuskus	100	gr.	× 2 =	200	gr.	
Limon	1	tane	× 4 =	4	tane	
Mandalina	2	»	× 3 =	6	»	
Makarna	100	gr.	× 2 =	200	gr.	(Bir porsiyon için : 10 gr. peynir de verilir)
Marmalat veya reçel	50	»	× 2 =	100	»	
Omlet	1	pors.	× 4 =	4	Pors.	(Bir porsiyon: yumurta 1 tane, peynir 10 gr., sade yağ 15 gr.)
Paça	1	tane	× 2 =	2	tane	
Püre	1	pors.	× 4 =	4	Pors.	(Bir porsiyon: patates 200 gr., süt 125 gr., tereyağ 5 gr., tuz 5 gr., yahud bakla - nohut ve benzerleri 100 gr., tereyağ 5 gr., tuz 5 gr.)
Pelte	1	»	× 4 =	4	porsiyon	(Bir porsiyon nişasta 40 gr. şeker 30 gr. gül suyu 5 gr. ve su 300 gr. yahud meyva suyu 300 gr.)
Peynir	25	gr.	× 4 =	100	gr.	
Pekmez	50	»	× 2 =	100	»	
Piliç	1/2	tane	× 2 =	1	tane	
Portakal	1	»	× 4 =	4	»	
Revani	1	pors	× 2 =	2	pors	(Bir porsiyon: irmik 60 gr. sade yağ 60 gr. şeker 120 gr. yumurta 1 tane)
Salata veya marul	1	tane	× 2 =	2	tane	
Sardalya ve benzerleri	2	»	× 2 =	4	»	
Sirke	25	gr.	× 2 =	50	gr.	
Süt	500	»	× 4 =	2000	»	
Sutlaç	1	pors	× 2 =	2	pors	(Bir porsiyon: süt 300 gr. pirinç 30 gr. şeker 30 gr.)
Sütlü mahallebi	1	»	× 2 =	2	»	(Bir porsiyon: süt 300 gr. pirinç unu 40 gr. şeker 30 gr.)
Şehriye	50	gr.	× 4 =	200	gr.	
Şeker	25	»	× 2 =	100	»	
Tahin helvası	100	»	× 2 =	200	»	
Tavuk	1/4	tane	× 2 =	1/2	tane	
Taze yemiş	200	gr.	× 4 =	800	gr.	
Tarhana	50	»	× 2 =	100	»	
Tereyağ	25	»	× 4 =	100	»	
Tel kadayıfi	100	»	× 2 =	200	»	(100 gr. için ceviz içi 10 gr. şeker 40 gr. sadeyağ 20 gr.)
Turp	50	»	× 2 =	100	»	
Un helvası	1	pors	× 2 =	2	pors	(İrmik helvası gibidir)
Yassı kadayıfi	1	tane	× 2 =	2	tane	(Bir tanesi için ceviz içi 5 gr. sade yağ 20 gr. şeker 80 gr.)

Bir günlük

Bir günlüğün son kertesı

Yogurt	500	gr.	× 4 = 2000	gr.
Yumurta	1	tane	× 4 = 4	tane
Zeytin	50	gr.	× 2 = 100	

Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası :

18 - XII - 1934 ve 1/1074

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası :

19 - XII - 1934 ve 4/1266

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları :

Cild Sayfa

23

90

25

90,104:107,178:181